

Kirjastonjohtajan asiantuntijalausunto Sivistysvaliokunnalle Eduskunnan kirjaston kertomuksesta vuodelta 2020 (K 1/2020 vp)

Eduskunnan kirjaston toimintaa ohjaa laki Eduskunnan kirjastosta (4.8.2000/717), Eduskunnan työjärjestys (17.12.1999/40, 15 §), Eduskunnan kirjaston ohjesääntö (20.6.2000/724), Eduskunnan kanslian ohjesääntö (4.12.2015/1480) sekä muut Eduskunnan kanslian toimintaa ohjaavat lait ja säädökset.

Lain mukaan kirjasto, joka kuuluu eduskunnan kansliaan, palvelee eduskuntaa toimialaansa kuuluvien tavoin, toimii eduskunnan keskusarkistona sekä julkisena oikeudellista tietoa, yhteiskuntatietoa ja eduskuntatietoa välittävänä keskuskirjastona.

Toimintavuosi oli eduskunnan ja koko yhteiskunnan kannalta erittäin poikkeuksellinen. Poikkeusoloissakin Eduskunnan kirjasto toteutti sille laissa määrättyä tehtävää. Kirjasto palveli eduskuntaa keskeytyksettä ja järjesti mahdollisuuksien mukaan kansalaisille pääsyn tietoon ja aineistoihin terveysturvallisuutta noudattaen.

Kirjasto oli aktiivisesti mukana kanslian strategian mukaisessa kanslian palveluiden kehittämistyössä edistämällä tieto- ja viestintäosaston vastuulla olevaa päätöksenteon tietotukihanketta. Hankkeessa kartoitetaan lainsäädäntötyön tiedontarpeita ja kehitetään saadun käyttäjätiedon avulla nykyisiä ja uusia tietotukipalveluja. Vuoden 2021 aikana käynnistetään hankkeen tulosten perusteella ensimmäiset kehittämishankkeet. Kirjaston osalta kehittämiskohteet liittyvät proaktiivisiin asiantuntijapalveluihin, digitaalisten aineistopalveluiden kehittämiseen ja eduskunnassa tuotetun datan hyödyntämiseen.

Kirjastojärjestelmä, joka on kirjaston toiminnan kannalta kriittinen ydinjärjestelmä, uusittiin. Vuosia valmisteltu hanke huipentui kesään 2020, jolloin nykyaikainen ja digitaalisten aineistopalveluiden kehittämiseen mahdollistava kirjastojärjestelmä otettiin käyttöön. Projekti oli kokonaisuudessaan mittava ponnistus koko kirjaston henkilökunnalle mutta erityisesti käyttöönotosta vastanneelle projektiryhmälle.

Toinen mittava tietojärjestelmä uudistus on eduskunnan hallinnollisten asioiden asiankäsitteilyjärjestelmä Halti, jonka käyttöönottoprojekti käynnistyi toimintavuoden aikana. Tuotantokäytössä uuden järjestelmän on määrä olla marraskuussa 2021. Järjestelmä edistää eduskunnan kanslian digitalisaatiota erityisesti asiakirja- ja päätösprosessien osalta.

Eduskunnan puhemies asetti 24. kesäkuuta työryhmän selvittämään eduskuntaviestinnän, eduskunnan tietopalvelutoiminnan sekä kirjasto- ja arkistotoiminnan organisointia. Tavoitteena oli kehittää tieto- ja viestintäosaston organisaatiota vastaamaan toimialallaan ja toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin. Työryhmä jätti ehdotuksensa uudesta johtamis- ja organisointimallista puhemiehelle toimintavuoden lopussa.

Organisaatiomuutos on uudistumisen aikaa, mutta aina myös mittava ponnistus ja epävarmuuden aika henkilökunnalle. Uudistumisen onnistumisen kannalta on välttämätöntä, että henkilökunta on osallinen muutoksessa ja henkilökunnalle tarjotaan riittävät edellytykset sekä peruspalveluiden ylläpitämiseen, kehittämistyöhön että organisaatiomuutokseen.

Eduskunnan kirjaston henkilökunta on epävarmoissa oloissa ja nopeasti muuttuneissa tilanteissa selviytynyt palvelutehtävästään erinomaisesti ja kyennyt vastaamaan eduskunnan tarpeisiin sekä samaan aikaan edistämään tulevaisuuden kannalta välttämättömiä kehittämistoimia.

Lopuksi haluan kiittää kirjaston hallitusta ja erityisesti hallituksen puheenjohtajaa kansanedustaja Pauli Kiurua kaikesta työstä kirjaston hyväksi ja siitä merkittävästä tuesta, jota kirjastonjohtajana olen saanut poikkeustilan aikana. Kiitän myös kirjaston ammattitaitoista, asiantuntevaa ja äärimmäisen sitoutunutta henkilökuntaa.

Antti Virrankoski

Eduskunnan kirjaston johtaja